

‘Wrakrovers schenden Engelse oorlogsgraven’

door **Marcel Modde**

MIDDELBURG - Bergers uit Stellingendam en Terschelling schenden Engelse oorlogsgraven met illegale sloop van wrakken voor de Nederlandse kust. Dat zeggen onder meer duikersorganisatie Get Wet Maritiem, de beroepsvereniging van handlijnvissers, Stichting De Noordzee en Greenpeace.

De organisaties zijn een actie begonnen om de praktijken te stoppen. In een brief aan de Engelse ambassadeur wordt gewezen op vernieling van de resten van twee torpedobootjagers en drie kruisers, die in de Eerste Wereldoorlog

met man en muis vergingen. De Nederlandse autoriteiten zijn op de hoogte van de illegale sloop, maar treden niet op, is het verwijt van de organisaties. Volgens Joop Coolen van Stichting De Noordzee gaan de bergers onbezonnen te werk in hun zoektocht naar waardevol materiaal. Met een gripper trekken ze de wrakken uit elkaar. Wat ze niet kunnen gebruiken, gaat weer overboord. Coolen: „Dit soort praktijken vind ik in ieder geval moreel al verwerpelijk.” Ook waardevol maritiem erfgoed is zo vernield.

pagina 2 en 3: wrakrovers storen zich aan God noch gebod

Wrakrovers storen zich

door **Marcel Modde**

Bergers uit Stellingendam en Terschelling zien in de wrakken op de Noordzeebodem een aardige inkomstenbron. Vanaf de omgebouwde eurokotters Bela en Friendship plukken ze met een hydraulische gripper oud ijzer, staal, koper en brons van de bodem. Wat ze niet kunnen gebruiken, gaat weer terug overboord, vertelt Imre Schep. De Vlissingse voorzitter van de Vereniging van Beroepsmatige Handlijnvissers is, één van de veertien ondertekenaars van een brandbrief aan de Engelse ambassadeur. Ze hopen stilletoes op de Engelse toorn over het schenden van oorlogsgraven, omdat de Nederlandse instanties zich tot dusver weinig gelegen laten aan de illegale praktijken op de Noordzee. Kustwacht, Rijkswaterstaat, Marine, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE), ze weten er van maar grijpen niet in. Dat zou te maken hebben met onduidelijkheid over de wetgeving in het Nederlandse (economische) gebiedsdeel buiten de twaalf mijl zone. Volgens woordvoerder Mariska Verbeij van

Rijkswaterstaat Directie Noordzee laat de wetgeving evenwel geen enkele ruimte voor misverstanden. „Alles in het Nederlandse deel van de Noordzeebodem is eigendom van de staat. Tenzij iemand kan aantonen dat hij daar recht op heeft. Die bepaling strekt zich uit tot en met onze economische zone.”

Rijkswaterstaat heeft de bergers geen toestemming gegeven voor hun werkzaamheden, aldus Verbeij. Uitzonderingen daargelaten, want navraag leert dat redelijk Bakker uit Terschelling vorig jaar in opdracht van Rijkswaterstaat heeft geassisteerd bij de berging van de Vinca Gorthon. Het wrak lag op een drukke scheepvaartroute voor de Noord-Hollandse kust. Dat er niet of nauwelijks wordt gehandhaafd op illegale bergingen wijt Verbeij aan de uitgestrektheid van het zeegebied. „Dat is anderhalf keer zo groot als Nederland zelf. Dat zegt iets over de pakkans.”

Maar die neemt volgens vissers en duikers met de week toe. Ze ervaren dat de bergers steeds brutaler worden en sinds medio vorig jaar hun activiteiten opvoeren. De Bela heeft recent z'n zinnen gezet op de oude ARM-22, aldus Schep, die

net op Belgisch grondgebied in het verlengde van de Westerscheldemonding ligt. Eerder deze maand had schipper Henk de Bloemen het nog gemunt op de Engelse torpedobootjager Scott bij Ilmuiden, waar mogelijk nog de resten in liggen van de opvarenden.

De Bloemen ontkent niet dat hij 'op de Scott is geweest', maar benadrukt dat instanties als Rijkswaterstaat, wrakduikers en vissers een dikke laag boter op hun hoofd hebben. Laatsgenoemde twee groeperingen hebben 'al het nodige voorwerk gedaan' en dus ziet De Bloemen geen enkel kwaad in zijn werkzaamheden. „Ik heb hier een container vol met netten op de kade staan! En Rijkswaterstaat heeft bij de laatste verdieping van de Westerschelde alle wrakken in de vaargeul zonder pardon kapot geknepen. Dus dan moeten ze nu niet gaan piepen over vernieling van cultureel erfgoed.”

Bovendien is wat De Bloemen doet slechts kruimewerk in vergelijking met zijn Terschellingse concurrent Bakker, claimt de eigenaar van de Bela. „Dat van mij is een uit de klauwen gelopen hobby. Ik ben vooral op zoek naar curiosa en soms ook wat koper en brons. Maar als Bakker de kans krijgt, trekt hij gewoon alles kapot en kaapt nog het zink voor m'n neus weg!”

Ook Greenpeace en Stichting De Noordzee hebben zich de werkwijze van de wrakrovers aangetrokken. Scheepswrakken doen dienst als kraamkamer en foerageerplek voor uiteenlopende vissoorten en planten. Het leven op wrakken is '300 tot 700 keer groter' dan op de kale Noordzeebodem. Joop Coolen van De Noordzee signaleert scheefgroei in de handhaving. „Op alles waar men zich in de Oosterschelde zo druk over maakt, mag je op dit deel van de Noordzee blijkbaar je gang gaan. Niemand controleert het. Al zou je gaan speerfissen!”

Wrakken bij wet beschermd

- De wrakken waar de sloopschepen zich op richten, liggen in de **Nederlandse economische zone**.
- Voor alles wat in het Nederlands deel op en in de bodem ligt, geldt in principe: **staats eigendom**.
- Voor **bergingsactiviteiten** is toestemming nodig van Rijkswaterstaat, binnen het kader van de waterwetgeving en natuurbeheer.
- Daarnaast vallen wrakken ouder dan 50 jaar ook onder de bescherming van de **monumentenwet**.
- De Terschellingse bergers Bakker heeft vorig jaar de Engelse kruisers Cessie, Aboukir en The Hogue gesloopt. Aan **koper, brons en ijzer** wordt goed verdiend.
- De Stellingendamse bergers De Bloemen was deze maand begonnen aan de **Engelse torpedobootjager Scott**. Het zusterschip **Ulleswater** is al volledig gesloopt.
- Bij het zinken van de 5 Engelse schepen kwamen ruim 1500 mensen om het leven. De wrakken gelden als **oorlogsgraf**.
- Veertien belanghebbende organisaties hebben de **Engelse ambassadeur** gevraagd in te grijpen tegen de illegale praktijken.
- **Duiken en vissen** op de wrakken is volgens de Nederlandse wetgeving toegestaan.